

ПАРАЗИТОФАУНА ОВЕЦЬ В УМОВАХ ПРИСАДИБНИХ ГОСПОДАРСТВ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Ю. Негреба
Yla7578@ukr.net

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

Вівчарство — галузь тваринництва, здатна забезпечувати різні сектори економіки продукцією: харчову промисловість — дієтичною ягнятиною, молоком для виготовлення сирів, текстильну промисловість — незамінною сировиною. Традиційно вівчарством займаються у місцевостях з великими пасовищами і напівпустельним або пустельним кліматом. Невимагливі тварини не вимагають особливого догляду й умов зимівлі, тому останнім часом розведення цих тварин зростає у присадибних господарствах. Однією з причин, яка певною мірою стримує розвиток галузі вівчарства, є інвазійні хвороби, тому метою наших досліджень було вивчення видового складу та поширення збудників паразитарних хвороб овець в умовах приватних господарств Сумської обл.

Дослідження проводили з травня по вересень впродовж 2019 р., матеріал відбирали від овець приватного сектора Сумської обл. (Краснопільський, Конотопський, Лебединський та Сумський р-н). Спеціальні дослідження проводили на базі лабораторії паразитології кафедри епізоотології та паразитології Сумського НАУ. Копроовоскопічні дослідження проводили за методом Г. О. Котельникова та В. М. Хренова з використанням нітрату амонію та методом послідовних промивань. Для копроларвоскопічної діагностики використовували метод Бермана. Також проводили ретельний клінічний огляд тварин, при виявленні дефектів шкіри брали зіскрібки для виявлення ектопаразитів.

При обстеженні 212 овець в присадибних господарствах Сумської обл. було встановлено, що тварини уражені гельмінтами, збудниками протозойних хвороб та ектопаразитами. Серед гельмінтозних захворювань домінували нематодози. Представників підряду *Strongylata* виявляли у 76 % досліджених тварин. Екстенсивність нематодірозої інвазії становила 12,3 %, в останніх пробах виявляли яйця стронгілідного типу. У 7 % проб виявляли яйця *Nematodirus spathiger* та інших стронгілят. Інтенсивність нематодірозої інвазії не перевищувала 6,3 екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину. Яйця *Trichuris ovis* знаходили у 37 % досліджених проб, максимальний показник інтенсивності інвазії становив 46,9 екз./яєць в одній краплі флотаційної рідини. Також встановлено, що у 43 % досліджених овець були виявлені яйця *Strongyloides papillosus*, інтенсивність стронгілоїдозної інвазії досягала 132,6 екз./яєць одній краплі. Яйця цестод та трематод виявляли у значно меншій кількості тварин: екстенсивність монієзійозної інвазії становила лише 4,2 %, при середній інтенсивності інвазії 12,9 екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину. Дикроцеліоз реєстрували у 23 обстежених тварин у межах одного господарства, EI = 10,8 %, інтенсивність інвазії досягала 64,3 екз./яєць в одній краплі седиментаційної рідини.

Еймеріоз реєстрували у тварин як моноінвазію (EI=47,9 %), так і в супроводі гельмінтозів. Під час ретельного клінічного огляду у тварин були виявлені ектопаразити *Melophagus ovinus*, екстенсивність інвазії становила 63,6 %. Псороптоз реєстрували у 41 % обстежених овець.

В обстежених тварин приватних господарств зареєстровано 7 видів гельмінтів: 5 видів нематод, 1 вид трематод та цестод. Гельмінтозну інвазію доповнювали збудники протозойних хвороб та ектопаразити.

Ключові слова: ВІВЦІ, ПРИСАДИБНІ ГОСПОДАРСТВА, ПАРАЗИТОЗИ, ЕКСТЕНСИВНІСТЬ ІНВАЗІЇ, ІНТЕНСИВНІСТЬ ІНВАЗІЇ